

ΕΤΟΣ Α΄.—ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1881—ΑΡΙΘ. 12.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ

Μ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ ΚΑΙ Θ. Ι. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ

*Ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως
καὶ συστάσει τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν
γραμμάτων Συλλόγου.*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ἘΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ
1882

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ 12ου ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ.

Περὶ ἀγωγῆς τῆς γυναικὸς ὡς παρθένου, μητρὸς καὶ συζύγου. — Ἐκθεσις ἐπιθεωρήσεως δημοτικῶν σχολείων. — Περὶ γεωγραφίας (συνέχ.) — Περὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας. — Πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1879. — Ἀπόσπασμα Πρακτικῶν Διδασκαλείου Ἀθηνῶν τοῦ 1881-82. — Περιληπτικὴ ἔκθεσις ἀσκήσεως δημοδιδασκάλων ἐν τῷ ἐπαρχ. σχολείῳ Καλαμῶν. — Χρονικὰ τῶν σχολείων. — Περιεχόμενα τοῦ Α' ἔτους.

Εἰκόνες — Ἡμισφαίρια δύο.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐν μὲν τῷ ἐσωτερικῷ φρ. 6.—

Ἐν δὲ τῷ ἐξωτερικῷ » 7.—

ΤΙΜΗ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Κατὰ στίχον λεπ. 40

Δι' ἀγγελίας μὴ ὑπερβαίνουσας τοὺς 4 στίχους φρ. 1.50

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ συνδρομηταὶ δύνανται ν' ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν ἐγκλείοντες τραπεζικὰ γραμμάτια ἢ γραμματόσημα, πλὴν εἰκοσαλέπτων, ἐντὸς ἐπιστολῶν ἐπὶ συστάσει πεμπομένων. Αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀποτίσεως τῆς συνδρομῆς φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς τῶν κκ. Μ. Βρατσάνου, Θεμ. Ι. Μιχαλοπούλου καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Ε Π Ω Φ Ε Λ Ε Ι Α :

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘ. 12

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1881

ΟΜΙΛΙΑ Γ'.

Περὶ ἀγωγῆς τῆς γυναικὸς ὡς παρθένου,
μητρὸς καὶ συζύγου.

(Συνέχ. ἴδ. φυλλ. 11^{ον} σ. 340).

Εἶπομεν, ὅτι πρέπει ἡ μήτηρ νὰ κανονίζῃ τὴν τροφήν, ἥτοι τὴν χορηγίαν καὶ τὸ μέτρον αὐτῆς, ἣν προσφέρει ἐκάστοτε εἰς τὸ παιδίον τῆς· ὅτι τοῦτο συντελεῖ νὰ περιστελῇ ἢ καὶ ἀποκόψῃ τὰ δύο μεγάλα ἐλαττώματα τοῦ παιδός, τὴν ἀπειθειαν καὶ τὴν προσποίησην, ἥτοι τὸ ψεῦδος. Πλὴν δὲ τῆς ἠθικῆς ταύτης ὠφελείας ἡ διακανόνισις τῆς τροφῆς καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ χορηγουμένου συντελεῖ τὰ μέγιστα πρὸς ὑγείαν τοῦ παιδίου. Πολλὰς μητέρας παραφέρει τὸ φίλτρον πρὸς τὰ τέκνα

καί γίνεται τοῦτο πολλάκις βλάβης πρόξενον ὡς πρὸς τὴν υἰείαν αὐτῶν καὶ ἐνίοτε ἀφαιρεῖ καὶ τὴν ζωὴν τῶν τρυφερῶν αὐτῶν πλασμάτων. Τὰ ὄργανα τῆς πέψεως ἐν τῷ παιδίῳ εἶναι ἀκόμη, ὡς μητέρες, λεπτά καὶ τρυφερά, τουτέστιν ὁ μὲν στόμαχος δὲν ἔχει ἰκανὴν δύναμιν καὶ ἐλαστικότητα, τὰ δ' ἔντερα εἶναι εἰσέτι εἰς τρυφερωτάτην κατάστασιν. Παρέχουσαι δὲ αἱ μητέρες τροφήν πολλὴν καὶ ἀτάκτως, καθιστᾶσι τὸ παιδίον ἐπιρρεπὲς εἰς στομαχικὰς ἀσθενείας, γαστρίτιδας, διαρροίας καὶ ἐγκεφαλικὰς συμφορήσεις, αἵτινες ἂν μὴ ἐγκαίρως προληφθῶσι δι' ἰατρικῆς συνδρομῆς δύνανται νὰ ἐπενέγκωσι τὸν θάνατον. Οὕτω πράττει καὶ ὁ ἄπειρος γεωργός· ποτίζει ὑπερμέτρως τὰ τρυφερὰ φυτὰ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταχείας αὐξήσεως, ἀλλ' ὅμως τὰ φύλλα κιτρινίζουσιν, αἱ ῥίζαι σήπονται καὶ ξηραίνονται. Οὕτω λέγουσι καὶ περὶ τοῦ πίθηκος, ὅτι φονεύει τὸ τέκνον του περισφίγγον αὐτὸ ὑπερβαλλόντως ὑπ' ἀγάπης. Μητέρες ἔχετε ποτε νὰ δώσητε λόγον εἰς τὸν Θεόν. Πόσων παιδίων ὑμεῖς δὲν ἔχετε γένειαι αἰτία τοῦ θανάτου;

Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰδέα, ὅτι αἱ μητέρες ἐν γνώσει καὶ ἐπίτηδες ζητοῦσι νὰ βλάπτωσι τὰ παιδία αὐτῶν! Ἄλλ' ὅμως τὸ πρᾶγμα γίνεται ἐν ἡμῖν ἐκ τοῦ μὴ καλῶς ἐννοουμένου φίλτρου τῶν μητέρων πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν. Αἱ τροφαὶ αἱ τόσον ὠφέλιμοι πρὸς συντήρησιν καὶ αὐξήσιν τοῦ παιδὸς γίνονται πολλάκις αἰτιαὶ βλάβης ἐὰν μὴ ἦναι ἀνάλογοι πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν πεπτικῶν ὀργάνων. Πολλὰ δηλαδὴ μητέρες

βλάπτουσι τὰ τέκνα αὐτῶν οὐ μόνον παρέχουσαι αὐτοῖς τὸ γάλα ἀφθόνως καὶ ἀτάκτως, ἀλλὰ προσέτι διότι δίδουσι αὐτοῖς τροφήν ἰσχυροτέραν καὶ στερεωτέραν ἐκείνης, ἣν ἡ φύσις προδιέγραψε. Ἡ στερεὰ τροφή αὐξάνει τὸ αἷμα, γίνεται αἰτία τῆς μὴ κανονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδίου καὶ ἐπιφέρει πολλὰς καὶ ποικίλας ἀσθενείας. Ἐὰν δὲ μοι ἐπιτραπῇ νὰ εἰσέλθω εἰς κύκλον ξένων καθηκόντων, συμβουλεύω εἰς τὰς μητέρας, ἵνα μέχρι τοῦ 8ου ἢ 10ου μηνὸς μηδεμίαν ἄλλην τροφήν παρέχωσιν εἰς τὰ τέκνα πλὴν τῆς τοῦ γάλακτος,

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λοιπὸν πειθόμεθα, ὅτι ἡ διακονόνισις τῆς τροφῆς δύναται νὰ ὠφελήσῃ μεγάλως, διότι βοηθεῖ νὰ ἀποκόπτωμεν οὐ μόνον τὴν ἀπειθειαν καὶ τὴν ὑποκρισίαν τοῦ κορασίου, ἀλλὰ καὶ νὰ συντηρῶμεν τὴν υἰείαν αὐτοῦ, ἐνεργοῦντες τακτικῶς καὶ φυσικῶς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος αὐτοῦ. Πόσα κοράσια δὲν ἔχουσι γένειαι καχεκτικά, ἀδύνατα καὶ φιλάσθινα, διότι οἱ γονεῖς αὐτῶν δὲν ἐφρόντισαν ἀπὸ τῆς τρυφερωτάτης ἡλικίας περὶ αὐτῶν; Πόσα κοράσια, ἐνῶ οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ εὐρωστοὶ εἶναι καὶ ἐξαιρέτου ἀπολαύουσιν υἰείας, κατέστησαν χλωμὰ καὶ προώρως ἤκμασαν καὶ παρήκμασαν ἐνεκα ἀφροντισίας περὶ τὴν δίαιταν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡλικίας αὐτῶν; Ἡ ἀφροντισία δ' αὕτη καὶ ὀλιγωρία περὶ τὸ σῶμα ἔχει μεγάλην ῥοπήν καὶ εἰς τὸ ἦθος καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ κορασίου, οὔτε ἐλέχθη εἰκὴ καὶ ἄνευ λόγου, ὅτι ὑγιῆς νοῦς κατοικεῖ ἐντὸς σώματος ὑγιοῦς. Τὰ τοιαῦτα ἀδύνατα καὶ κα-

χεκτικά και φιλάσθενα κοράσια γίνονται εὐθύς ἄμα αὐ-
 ζηθῶσιν ιδιότροπα, φιλόνεικα, ἐπιρρεπῆ εἰς τὰς κακίας
 καὶ φροντίζουσι δι' ἐπιπλάστου καὶ ἐπιτετηδευμένου
 τρόπου, διὰ βίου ἐλευθεριωτέρου νὰ προσελκύωσι καὶ
 κερδίζωσιν, ὅ,τι χάνουσι δι' ἔλλειψιν τῶν σωματικῶν
 δώρων.

Εἶπομεν, ὅτι τὰ δύο ταῦτα παράσιτα κακὰ, ἦτοι ἡ
 ἀπειθεια καὶ ἡ ὑπόκρισις ἐμφανίζονται εἰς τὰ παιδία
 ὡς προδιαθέσεις ὅλως φυσικαὶ καὶ δύναται τις εἰπεῖν
 περὶ αὐτῶν, ὅτι εἰσὶ τὰ σπέρματα κακιῶν, ἃς ὁ ἄν-
 θρωπος κληρονομεῖ παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ, εὐθύς ἄμα
 ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον. Εἶναι αὐταὶ τὸ προπατορικὸν ἁ-
 μάρτημα; εἶναι τὰ ἐλατήρια, δι' ὧν τὸ παιδίον κινεῖ-
 ται, ὅπως ζητῆ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φυσικῶν του ἐπι-
 θυμιῶν; προέρχονται τέλος αὐταὶ ἐξ αὐτομάτου, ἐπο-
 μένως δὲν εἶναι οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο τῶν ἄνω μνη-
 μονευθέντων; Τὰ φιλοσοφικὰ ταῦτα ζητήματα, περὶ
 ὧν καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ὀμιλίᾳ διελάβομεν διὰ βραχέων,
 ἐῶμεν, ὡς ὅλως ἀλλότρια τοῦ θέματος ἡμῶν. Ἡμεῖς
 συζητοῦμεν πρακτικὸν ὅλως ζήτημα, καὶ ἂν μηκύνω-
 μεν τὸν λόγον, σκοπὸν ἔχομεν νὰ φθάσωμεν εὐχερέστε-
 ρον εἰς τὸν σκοπὸν ἡμῶν.

(ἔπεται συνέχεια).

B.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς

τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας
 Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον.

ΥΠΟ ΘΕΜ. Ι. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀθῆναις Διδασκαλείου καὶ

Ἐκτάκτου Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτ. σχολείων τῶν ἐπαρχιῶν
 Λοκρίδος καὶ Δωρίδος κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1881.

Ἐπιθεωρήσας τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν
 Λοκρίδος καὶ Δωρίδος κατὰ τὴν ἀπὸ 4ης Ἰουλίου ἐ.ἔ.
 καὶ ὑπ' ἀριθ. 2825 ὑπουργικὴν διαταγὴν ὑποβάλλω
 διὰ τοῦ ἐπισυνημμένου περιληπτικοῦ πίνακος τὸ ἀπο-
 τέλεσμα αὐτῆς.

Τὰ σχολεῖα τῆς ἐπαρχίας Δωρίδος γενικῶς παρατη-
 ρῶν εὐρον ἐν πᾶσιν ὑποδεέστερα τῶν τῆς ἐπαρχίας Λο-
 κρίδος, καὶ τοὶ ἡ λειτουργία αὐτῶν ἐν τῇ τραχείᾳ τῆς
 Δωρίδος χώρα εἶναι πολλῶ ἀναγκαιοτέρα.

α'.) διότι καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς γίνονται τραχεῖς.

β'.) διότι διὰ τὸ χαλεπὸν τῆς συγκοινωνίας λείπει ἡ
 ἐξ αὐτῆς μόρφωσις.

γ'.) διότι οὐδεμία ἄλλη λόγου ἀξία μορφωτικὴ δύ-
 ναμις ἐνεργεῖ ἐν αὐτῇ, οὐδ' αὐτὴ ἡ ἐκκλησία. Ἄλλὰ
 τρῦναντίον.

δ'.) Ἐπιδρᾶ ἐνταῦθα διηνεκῶς τὸ καθεστῶς κακὸν παράδειγμα, ἀπαντῶν ἀφθόνως ἐν τε τῇ οἰκογενείᾳ, καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ τῇ πολιτείᾳ σχέσεσι τῶν κατοίκων.

ε'.) διότι διὰ πάντας τοὺς ἀνωτέρω λόγους καὶ αὐτοὶ οἱ φιλελεύθεροι τῆς πατρίδος θεσμοὶ εἶναι πῦρ, τὸ ὁποῖον ἀντὶ νὰ παραγάγῃ τὴν ποθυμένην ἐπὶ τὰ ἐμπρὸς κίνησιν, μᾶλλον καίει τὴν χώραν, ἐν τῇ ὁποίᾳ εἶναι ἐξηπλωμένον. Ἐκ τῶν αὐτῶν δὲ λόγων καὶ αὐταὶ αἱ φυσικαὶ τῆς χώρας καὶ τῶν κατοίκων ἀρεταὶ—καὶ ὑπάρχουσι τιαυταὶ—μένουσιν ἄχρηστοι ἢ μᾶλλον ἐπὶ κακῇ χρησιμοποιοῦνται.

Ἄλλὰ πρὸς ἀνθρώποις τῶν σχολείων ἢ μᾶλλον πρὸς ἴδρυσιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις σχολείων ἐπιδικόντων ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἅμα καὶ τοῦ ἀτόμου τὸν σκοπὸν, ὅστις εἶναι καὶ ἀναγκαῖος καὶ δυνατός. ὑπάρχουσι δυσκολίαι, πολλαὶ μὲν καὶ ποικίλαι, λόγου δὲ ἄξιαι κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν αἱ ἐξῆς.

A'.—Ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ.

B'.—Ἡ ἐπίδρασις τοῦ κομματισμοῦ, ὃν ἐπιτοπίως καλοῦσι *πολιτικὴν* τοῦ ὁποίου εἶναι γνωστὰ τὰ ὀλέθρια καὶ ἐπὶ τῶν σχολείων ἀποτελέσματα καὶ τὰ προκύπτοντα ἀδικήματα πρὸς τὰς κοινότητας τῶν χωρίων. Ἐξ αὐτοῦ ἀπαντᾷ τις διδασκάλους φοιτῶντας τακτικώτερον εἰς τὸ δημαρχικὸν γραφεῖον, τὰ κτήματα αὐτῶν καὶ τὰ καφενεῖα ἢ εἰς τὸ σχολεῖον, ὅμως τακτικῶς μισθοδοτουμένους, οἵτινες, ἀφοῦ μισθοδοτοῦνται δι' ὄλου

τοῦ ἔτους σχεδὸν δωρεάν, ἀδιαφοροῦσιν ἂν μέλλωσι νὰ τιμωρηθῶσι διὰ μηνιαίας παύσεως, ν' ἀπολέσωσι δηλ. τὸ δωδέκατον τῆς ἐτησίας ἀντιμισθίας ἤτοι τῆς ὅλης δωρεᾶς, καὶ τὰνάπαλιν διδασκάλους ὑπηρετοῦντας εὐλαβῶς, ἀλλὰ καὶ τὸν μισθὸν αὐτῶν μετὰ δυσκολίας λαμβάνοντας, καὶ τὸ νενομισμένον ἀντὶ διδάκτρων καὶ ἐνοικίου ποσὸν ἐπὶ ἐξαμηνίαν ἢ καὶ πλειότερον στερουμένους. Ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ ἀπογοητευτικὸν φαινόμενον καταδιώξεως παρὰ τῶν ἰσχυρῶν διδασκάλων ἐκ τῶν ἱκανοτέρων καὶ τούναντίον, διὰ λόγους πρὸς μὲν τὸ σχολεῖον ἀσχέτους, στενότατα δὲ σχετιζομένους πρὸς τὸν φανατισμὸν καὶ τὸ κόμμα. Ἐξ αὐτοῦ διδακτήρια ἀνεγερθέντα διὰ δαπάνης ἱκανῶν χιλιάδων δραχμῶν ἐντὸς μιᾶς ἢ δύο δεκαετηρίδων κατέπεσον ἢ ἠρειπώθησαν, καὶ ἄλλα νῦν πλησιάζουσι νὰ λάβωσι τὴν αὐτὴν τύχην, καὶ τοὶ ἠδύναντο νὰ διατηρηθῶσι διὰ δαπάνης σχετικῶς ἐλαχίστης.

Γ'.—Ἡ ἐπελθοῦσα παρὰ τε τοῖς διδασκάλοις καὶ παρὰ τοῖς κατοίκοις ἀπογοήτευσις, καὶ ἔπειτα ἡ γεννηθεῖσα τούτων πρὸς ἐκείνους ἀμοιβαία ψυχρότης καὶ προκατάληψις, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀκολοθήσασα χαλαρωτάτη καὶ ἀτονωτάτη τῶν σχολείων λειτουργία, ἅτινα πάντα κατέληξαν εἰς τὴν *νέκρωσιν* παρτὸς πρὸς τὸ *σχολεῖον* ἐνδιαφέροντος καὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν κατοίκων.

Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης δυσκολίας τὰ μέτρα, ἅτινα ἡ Σ. Κυβέρνησις ἔλαβε περὶ συστάσεως Διδασκα-

λείων, καὶ περὶ ἀσκήσεως καὶ ἐξετάσεως τῶν ὑπαρχόντων διδασκάλων, ὁρθῶς ἐφαρμοζόμενα. φαίνονται πράγματι τὰ προσφορώτατα πρὸς θεραπείαν αὐτῆς, ἀπόκειται δὲ νὰ συμπληρώσῃ τὰ μέτρα ταῦτα ὁ χρόνος· ὅσα δὲ ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς, φρονοῦμεν ὅτι εὐχῆς ἔργα θὰ ἦσαν πλὴν ἄλλων μέτρων καὶ τὰ ἐξῆς.

1) Ὁ νόμος περὶ ἀποκλείσεως τῶν ἐντοπίων ὑπαλλήλων, ὁ ἤδη ἰσχύων ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἄλλων κλάδων νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν διδασκάλων.

2) Αἱ ἐπιθεωρήσεις νὰ γίνωνται τακτικώτεροι, ἀκριβέστεροι καὶ αὐστηρότεροι.

3) Πᾶσα σπουδαία ζημία διδασκῆτι τοῦ μὴ ἐπελοῦσα ἐκ φυσικῆς καὶ ἀναποφεύκτου αἰτίας, οἷον σεισμοῦ κττ. ἀλλ' ἐξ ἀμελείας τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς νὰ καταλογίζηται εἰς βᾶρος τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

4) Νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ εὐποροὶ δῆμοι εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν ὑπαρχόντων διδασκῆτι ἢ τὴν οἰκοδομήν, ὅπου τοιαῦτα δὲν ὑπάρχουσιν· ἐν δὲ τοῖς ἀπόροις δῆμοις νὰ ὑποχρεωθῶσιν αἱ κοινότητες ν' ἀνεγείρωσι τοιαῦτα διὰ κοινῆς εἰσφορᾶς—εἶναι δὲ αὕτη ἐν πᾶσι τοῖς χωρίοις δυνατή.—Ἐπειδὴ δὲ ἐν πολλοῖς χωρίοις διὰ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν καὶ ὑλικῆς καὶ διδασκῆτι, (ὅτε ὡς τοιοῦτον χρησιμεύει μέρος τοῦ ναοῦ, ἢ τὸ ὑπαιθρον), κταντῶσι τὰ σχολεῖα σχεδὸν ἐντελῶς ἀνωφελῆ, ὑπάρχει νῦν καὶ δεύτερον πρὸς οἰκοδομήν· διδασκῆτι μὲν

τον, τὸ ὅποῖον οὐδεμίαν δυσκολίαν αἰσθανόμεθα νὰ προτείνωμεν, ὁ μὴ διορισμὸς διδασκάλου ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ διδασκαλικοῦ μισθοῦ πρὸς οἰκοδόμησιν τοῦ σχολείου. — Εἶναι δὲ δυνατὸς καὶ ὁ συνδυασμὸς ἀμφοτέρων τούτων τῶν μέτρων,

5) Ὁ ἐκπληρῶν τὸ καθήκον αὐτοῦ διδάσκαλος νὰ διαμένῃ ἐν τῇ αὐτῇ θέσει τοῦλάχιστον ἐπὶ τριετίαν.

6) Ὁ νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως τῶν παιδῶν ἐν τῷ σχολείῳ ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου προσφορωτέρου. Ἡ ζήτησις δὲ τοιοῦτου δίδει εἰς βαθυτέρας σκέψεις ἀφορμὴν, διότι μέτρον περὶ στερήσεως τοῦ καιώματος τῆς ψῆφου πάντων ὅσοι μὴ τύχῳσιν ἀπολυτηρίου ἐκ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἤθελε, νομίζομεν, ἐπιτύχει τὴν θεραπείαν δύο ἅμα κακῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ νῦν τοιαῦτα μέτρα ὑπερβαίνουσι τὴν δικαιοδοσίαν τῶν κειμένων ἐξουσιῶν, περιοριζόμεθα ἀπλῶς ὑποδεικνύοντες τὴν ἀνάγκην ἀντικαταστάσεως τοῦ ρηθέντος νόμου δι' ἄλλου προσφορωτέρου, διότι ἡ μὲν φοιτήσις νῦν οὐδαμῶς ἐστὶ τακτικὴ, ὁ δὲ περὶ αὐτῆς νόμος ἀστοχος καὶ διὰ τοῦτο παντελῶς ἐν ἀργίᾳ.

7) Ἡ συλλογὴ τῶν διδασκῆτι διὰ τοῦ δημοσίου εἰσπράκτορος καὶ πληρωμῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ μισθοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἐὰν δὲ ἡ εἰσπραξις αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τῇ βᾶσει οὐχὶ τῶν φοιτῶντων μαθητῶν, μηδὲ τῶν ἐγγεγραμμένων, ἀλλὰ πάντων τῶν δυναμένων καὶ ὑποχρεουμένων νὰ φοιτῶσιν ἐν τῷ σχολείῳ παιδῶν, νομίζομεν ὅτι ἤθελε συντελεσεῖ τὸ μέτρον τοῦτο ὅπως

καὶ τὴν φοίτησιν καταστήσῃ τακτικωτέραν καὶ πυκνοτέραν.

Ὁ καθ' ἑαυτὸν καὶ καθ' ἀρχὴν κάλλιστος θεσμὸς τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων ὑπὸ ἐπιτοπίων καὶ καθ' ἐπαρχίας ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν ἐν αἷς τοῦλάχιστον ἐπισκεψάμενη ἐπαρχίαις κεῖται γράμμα νεκρόν, διότι σχεδὸν οὐδέποτε ἀσκεῖται ἢ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένη ἐπιβλέψις αὐτῆ· καὶ ὁσάκις δὲ ἤθελε γίνεαι, δυστυχῶς συνηθέστατα μόνον τὴν θεραπείαν τῶν ἐπιχωρίων κομματικῶν παθῶν σκοπεῖ, εἴτε ἵνα καταδιώξῃ διδάσκαλον μηδὲν πταίσαντα, προφασίζομένη λόγους ἂν μὴ ὄλως φανταστικούς, ὅμως ὑπεράγαν ἐξωγκωμένους, εἴτε τοῦναντίον, ἵνα ἐξάρῃ ἄλλους ἀρεστοὺς καὶ φίλους, ὥστε καὶ ὁ ῥηθεὶς νόμος, ὅπως νῦν ἔχουσι τὰ πράγματα, μᾶλλον κατὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐστραμμένος εἶναι ἢ ὑπὲρ αὐτῆς. Ποῖος δὲ ἄλλος θεσμὸς προσφωρότερος ἠδύνατο ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν παρόντα δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ προτείνωμεν, νομίζομεν ὅμως ὅτι ἡ παρεχομένη ἐφορευτικὴ ἐξουσία, καὶ μάλιστα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ δημάρχου, δεόν νὰ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ εὐθύνης ῥητῆς, καὶ νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν ἐξέλεγχξιν ἐπιθεωρητοῦ τινος ἐπιτοπίου καὶ γενικωτέρου, οἷον νομαρχιακοῦ, διαρκοῦς καὶ ἐμμίσθου· τὸ σύστημα δὲ τοῦτο τῆς ἐπιβλέψεως νὰ συμπληρῶται διὰ τῶν ἐκτάκτων ἐπιθεωρήσεων. Καὶ αὐταὶ δὲ αἱ ἐξεταστικαὶ ἐπιτροπαί, ὡς νῦν ἔχουσιν, αἱ πλείστα βλάπτουσι καὶ καθ' ἄλλον τρόπον, διότι ἀγνοοῦσι σπουδαίως τί παρὰ τοῦ σχολείου

ν' ἀπαιτήσωσι, πολλοὶ δὲ τῶν διδασκάλων ρυθμίζουσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας. Οὕτως ἐν Λ . . . ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἀναλαμβάνων νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἱερὸν μάθημα, λαμβάνει τὸ καθ' ἐρωταπόκρισιν συντεταγμένον βιβλίον καὶ ἐρωτᾷ πρῶτην ἐρώτησιν τοιαύτην· «Τίς ἦτο ὁ προστάτης τοῦ λαοῦ τούτου;» καὶ ὁ μαθητὴς ἀποκρίνεται, καὶ πάντες σχεδὸν μένουσιν εὐχαριστημένοι, ὁ δὲ ἐρωτῶν προσέχει νὰ λάβῃ ἀκριβῆ τὴν ἀπόκρισιν, ὅπως ὑπάρχει γεγραμμένη ἐν τῷ βιβλίῳ.

(Ἔπονται προτάσεις περὶ συστάσεως νέων σχολείων καὶ περὶ ἐδρῶν τινῶν μεταβατικῶν).

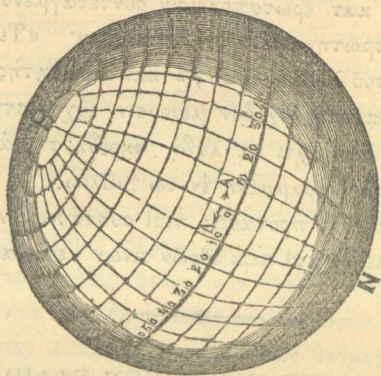
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΔΡΟΓΕΙΟΥ ΣΦΑΙΡΑΣ.

(συνέχ. ἴδ. φύλλ. 40, σελ. 309).

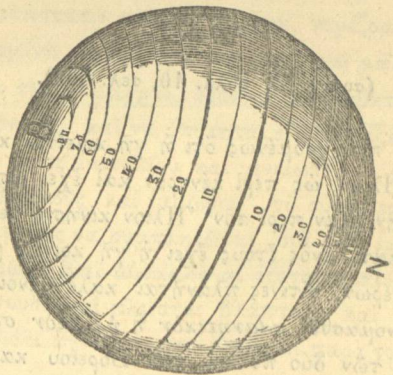
Εἶπομεν προηγουμένως ὅτι ἡ γῆ κινεῖται κανονικῶς περὶ τὸν Ἥλιον, ὡς περὶ κέντρον καὶ ἔχει διπλὴν τινα κίνησιν. Τὴν μίαν περὶ τὸν Ἥλιον κίνησιν τελουμένην ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους ἔχει ἡ γῆ κοινὴν μετὰ τῶν ἄλλων ἀστέρων, οἵτινες πλανῆται καλούμενοι ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομασθὲν *πλανητικὸν ἢ ἡλιακὸν σύστημα*.

Μεταξὺ τῶν δύο πόλων, τοῦ Βορείου καὶ Νοτίου (B. N.) περιγράφουσι περὶ τὴν ὑδρογειον σφαῖραν ἕνα

κύκλον ΑΑ (σχῆμ. 2) οὕτως, ὥστε ἕκαστον σημεῖον αὐτοῦ ἀπέχει ἰσάκεις ἀφ' ἑκάστου τῶν δύο πόλων, ὅσας καλεῖται Ἴσημερινός. Οὗτος ὁ κύκλος εἶνε μέγιστος

Σχῆμ. 3.

Σχῆμ. 2.

καὶ χωρίζει τὴν σφαῖραν εἰς δύο ἴσα μέρη καλούμενα ἡμισφαίρια, ὧν τὸ μὲν πρὸς Β. καλοῦμεν Βόρειον, τὸ δὲ πρὸς Ν. Νότιον. Ἄλλ' ὁ κύκλος οὗτος δὲν εἶνε πραγματικός, ἀλλὰ τὸν περιγράφουσιν εἰς τὰς τεχνικὰς σφαῖρας, ἵνα διευκολύνωσιν ἔτι κάλλιον τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ἑκάστου τόπου. Ἐκαστον δὲ ἡμισφαίριον τὸ τε Βόρειον καὶ Νότιον χωρίζουσιν εἰς 90 ἄλλους κύκλους τῶ Ἴσημερινῶ καὶ ἀπέχοντας ἰσάκεις ἀπ' ἀλλήλων. Ἐκαστος δὲ τούτων τῶν κύκλων ἀπέχει ἀπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν πλησιεστάτου μίαν μοῖραν περιέχουσαν 25 γαλλικὰς λεύγας ἧτοι 111 χιλιόμετρα. Οὗτοι δὲ οἱ κύκλοι καλοῦνται κύκλοι παράλληλοι. Ὡς δὲ φαίνεται ἐκ τοῦ ἄνωθι παρατεθειμένου 2ου σχῆμ. ἕκαστον ἡμισφαίριον διαιρεῖται εἰς 9 μέρη καὶ τοῦ Ἴσημερινοῦ λαμβανομένου, ἀλλ' οὐδὲν κωλύει νὰ ὑπονοήσωμεν, ὅτι μεταξύ αὐτῶν ἀνά δύο γίνεται ὑποδιαίρεσις εἰς ἄλλους 10 παραλλήλους κύκλους, ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ὁ ἀριθμὸς 90. Ὡς δὲ φαίνεται ἐπὶ ἑκάστου τούτων τῶν παραλλήλων κύκλων εἶνε γεγραμμένος ἀριθμὸς τις· ὁ ἀριθμὸς οὗτος δεικνύει πόσας μοῖρας ἀπέχει ἕκαστος τούτων τῶν παραλλήλων κύκλων ἀπὸ τοῦ Ἴσημερινοῦ. Ἐκ τοῦ Ἴσημερινοῦ ἀρχόμενοι καὶ βαίνοντες εἴτε πρὸς Βορρᾶν, εἴτε πρὸς Νότον εὐρίσκομεν τὸ πλάτος τόπου τινός, καὶ ἂν ὁ τόπος κεῖται πρὸς Βορρᾶν τότε τὸ πλάτος αὐτοῦ εἶνε βόρειον, ἔαν δὲ πρὸς Νότον, νότιον. Ἐπὶ τοῦ Ἴσημερινοῦ δὲν εἶνε οὐδεὶς ἀριθμὸς σεσημειωμένος,

ἀλλὰ πρέπει νὰ νοήσωμεν ὅ· οἱ τόποι ἐπομένως οἱ κεί-
μενοι ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ οὐδὲν πλάτος ἔχουσι.

(ἔπεται συνέχεια)

B.

ΠΕΡΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ.

(Συνέχ. ἴδ. φύλλ. 40 σελ. 309).

Πρώτιστον λοιπὸν καθήκον τοῦ διδάσκοντος τὴν γεω-
γραφίαν εἶναι νὰ διεγείρῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τὸ ἐνδιαφέ-
ρον εἰς τὰ γεωγραφούμενα. Διεγείρεται δὲ τὸ ἐνδιαφέ-
ρον, ἐὰν ἡ γεωγραφία δὲν εἶναι ξηρὰ ὀνοματολογία,
ἀλλὰ περιέχει ποικιλίαν γνώσεων φυσικῶν, ἱστορικῶν,
περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν κατοίκων ὅσα οὐ μόνον
διδάσκουσιν, ἀλλὰ καὶ τέρπουσιν. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα
πρέπει νὰ διδάσκωνται μετὰ τάξεως καὶ οὐχὶ φύρδην
μίγδην, διότι τότε γίνεται σύγχυσις εἰς τὸν νοῦν τῶν
μαθητῶν καὶ αἱ παραστάσεις ταχέως ἀπολλῶσι τὸ φῶς
αὐτῶν καὶ μεταπίπτουσιν εἰς τὸ σκότος· τούτου ἕνεκα
ἀπαιτεῖται ἀσκησις καὶ συχνὴ ἐπανάληψις, ἵνα δύνων-
ται ἐκάστοτε εὐκόλως νὰ ἀναπαράγωνται.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξετάζωμεν οὐ μόνον τὸ ἔδαφος,
ἀλλὰ καὶ τὰ ὕδατα καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου. Πρέπει

πρὸς τούτοις νὰ σπουδάζωμεν κεχωρισμένως καὶ μετὰ
τάξεως περὶ τὰς πολιτικὰς διαιρέσεις, τὴν γεωργίαν,
τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς, διότι οὕτω
πως παράγονται καθαραὶ ἐντυπώσεις.

Ἡ μέθοδος αὕτη συγκεντροῖ καὶ συνενοῖ πρὸς ἄλ-
ληλα πάντα τὰ μέρη τῆς γεωγραφίας· τούτων δὲ τὸ
ἐν συντελεῖ πρὸς κατάληψιν τοῦ ἄλλου καὶ ἐκ τῶν με-
ρικῶν ιδεῶν ἀποτελεῖται ἐν ὅλον γενικὸν εὐεξήγητον καὶ
σαφές, δυνάμενον καθαρῶς νὰ παρασταθῇ ἐν τῇ συν-
ειδήσει.

Εἶνε καιρὸς πλέον νὰ ἐξοστραχισθῇ ἐκ τοῦ δημοτι-
κοῦ σχολείου ὁ τρόπος ἐκεῖνος, καθ' ὃν ἠριθμοῦντο πρῶ-
τον αἱ θάλασσαί τῆς Εὐρώπης, εἶτα οἱ κόλποι, εἶτα αἱ
χερσόνησοι, εἶτα πᾶσαι αἱ νῆσοι καὶ ἐζητεῖτο μετὰ
ταῦτα ἡ ἀπομνημόνευσις αὐτῶν.

Ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς γῆς ὁ παῖς τοῦ δημοτικοῦ
σχολείου μαθάνει ὅτι αὕτη εἶναι στρογγύλη· μετὰ τοῦ-
το παρατηρεῖ περιέργως ὅτι ἐν τῇ γῇ ὑπάρχουσιν ἐξο-
χαὶ καὶ κοιλότητες. Εἰς τὰ κατώτερα τμήματα τοῦ δη-
μοτικοῦ σχολείου πρέπει νὰ παρατρέχωνται αἱ λοιπαὶ
ἀλλοιώσεις τῆς γῆς, ἡ περὶ τοὺς πόλους πίεσις καὶ ἐξόγ-
γωσις τοῦ Ἰσημερινοῦ, διότι τὰ περὶ τούτων εἶνε δύσ-
κολα νὰ κατανοηθῶσι καὶ οὐχὶ πολὺ χρήσιμα εἰς τοὺς
ἀρχαρίους.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ παῖς περιεργάζεται κατὰ πρῶτον τὰς
ἐξοχὰς τῆς γῆς, ἀνάγκη ὁ διδάσκαλος νὰ διαγράψῃ τὰ
ὄρη ἤτοι νὰ διδάξῃ τὴν ὄρεογραφίαν τῆς σπουδαζομέ-

νης χώρας. Ἄλλ' οὐδέποτε διὰ ξηρᾶς ὀνοματολογίας τῶν σειρῶν τῶν ὁρέων θὰ κατορθώσῃ ὁ διδάσκαλος νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν μαθητῶν τὸν ἀληθῆ ἐξωτερικὸν σχηματισμὸν οἰασδῆποτε χώρας. Πρέπει νὰ παραστήσῃ οὗτος εἰκονικῶς αὐτὸ τὸ σχῆμα τοῦ ἐδάφους, νὰ δείξῃ τὴν φύσιν τῶν κορυφῶν, τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατωφερειῶν, τὴν συνέχειαν τῶν ὄροπεδιῶν, τὴν διεύθυνσιν καὶ τὰ σχετικὰ ὑψώματα τῶν αὐχένων, νὰ περιγράψῃ τὰ γεωργικὰ καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ὅρους, ἀπαριθμῶν ὡς ἐν ὁδοιπορία τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐτελέσθησαν γεγονότα ἱστορικὰ.

Τὸ ὕδωρ ὑπέεικον εἰς τοὺς νόμους τῆς βαρύτητος τείνει πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ κατέρχεται εἰς τὰς κατωφερείας ἀπωθοῦν τὰ ἐμπόδια· ἐπομένως ὁ διδάχθεις τὸν σχηματισμὸν τῶν ὁρέων τῆς χώρας, μανθάνει ὡσαύτως καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ποταμῶν.

(ἔπεται συνέχεια).

B.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ 1879.

Κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπιμελεία τοῦ τμηματάρχου τῆς δημοσίας οἰκονομίας καὶ

στατιστικῆς Α. Μανσόλα, ἐκδοθέντα νόμον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Στατιστικὴ τῆς Ἑλλάδος,» ὁ πληθυσμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου κατὰ τὸ 1879 ἀνήρχετο εἰς 1,679,470 κατοίκους. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος παραβαλλόμενος πρὸς τὸν τοῦ 1870 παρουσιάζει αὐξήσιν κατὰ 221,576 ἀτόμων.

Ὁ πληθυσμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου κατὰ χωρογραφικὴν διαίρεσιν διανέμεται ὡς ἐξῆς:

Πελοποννήσου 709,245, Στερεᾶς Ἑλλάδος 441,033, Ἐπτανήσου 244,433, Κυκλάδων νήσων 132,020, Εὐβοίας 83,552 καὶ διαφόρων ἄλλων νήσων 43,684.

Ἡ ὅλική ἐκτασις τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου ὑπολογίζεται εἰς 50,211 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα. Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι 335,150 οἰκοδομαί, ἐξ ὧν 316,300 χρησιμεύουσι πρὸς κατοικίαν, αἱ δὲ λοιπαὶ 18,859 εἶναι ἐργοστάσια, ἀποθῆκαι, σχολεῖα, στρατῶνες.

Κατὰ φύλον ὁ πληθυσμὸς ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἄρρενες 880,952, θήλειαι 798,518.

Ὡς πρὸς τὸ θρήσκευμα ὁ πληθυσμὸς διαιρεῖται ὡς ἐξῆς: Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι 1,635,698, χριστιανοὶ ἄλλων δογμάτων 14,677, ἀλλόθρησκοι 3,292.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἐξηκριβώθη εἰς 63,374 μὴ περιλαμβανομένων τῶν ἐνεργεῖα στρατιωτικῶν ἀνερχομένων εἰς 3,460.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΤΟΥ 1881.

(Συνέχ. ἴδ. φυλ. 41ον, σελ. 343).

Ἡ διδασκαλία ἐν τῷ Διδασκαλείῳ πρέπει νὰ γίνηται διαλογικῶς μᾶλλον (ἐπὶ τῆς σπουδαζομένης ὕλης), ἢ διηγηματικῶς καὶ ἀκροατικῶς. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς διδασκαλίας, ὡς ἔφθην εἰπὼν, ἀρμύζει οὐχὶ εἰς παιδαγωγικά καὶ πρακτικά, οὕτως εἰπεῖν, καθιδρύματα, ἀλλ' εἰς ἀκαδημίαις καὶ πανεπιστήμια, ἐν οἷς ὑποτίθεται, ὅτι ὁ ἀκροώμενος κατέχει ἀκριβῶς τὰ στοιχεῖα τῶν διδασκομένων ἐπιστημῶν. Ἐν τοῖς διδασκαλείοις ὁ τρόπος οὗτος ἀφαιρεῖ τὴν προσοχὴν καὶ φέρει τὴν ἀνίαν καὶ τὴν ἀκόλουθον αὐτῇ ἀποστροφὴν κατὰ τὸ γαλλικὸν λόγιον «*de l'ennui au degout il n'y a qu'un pas*». Εἶπον ὅτι ἐν τοῖς διδασκαλείοις ἡ κυρία μέθοδος τῆς διδασκαλίας, πρέπει νὰ ᾖ ἡ Σωκρατικὴ, διότι αὕτη ὀξύνει τὸν νοῦν τοῦ μαθητοῦ, καθίστησιν αὐτὸν εὐεπίφορον καὶ ἱκανὸν εἰς τὸ σκέπτεσθαι, εὐχαριστεῖ ἀνευρίσκουσα τὸ ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀσκεῖ εἰς τὴν γλῶσσαν. «Ὁ διάλογος εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ διδασκαλείου» ὡς ὀρθῶς ἐδογματίσαν παιδαγωγοὶ γερμανοὶ «*Der Dialog ist das Lebenselement des Seminar.*»

Εἰδικῶς δὲ σήμερον περὶ γλώσσης λέγω, ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτῆς πρέπει νὰ γίνηται πεφροντισμένως, διότι πανθομολογεῖται ἡ μεγάλη αὐτῆς μορφωτικὴ δύναμις. Δι' αὐτῆς δηλαδὴ λαμβάνομεν γνῶσιν οὐ μόνον τοῦ ὄργανου τῆς φωνῆς, ὡς τοῦ κυριωτάτου δημιουργήματος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀξίων λόγου ἔργων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Πρέπει ὅμως ἐν τῷ Διδασκαλείῳ νὰ δίδηται μείζων προσοχὴ εἰς τὸ γραμματολογικὸν καὶ καλλιαισθητικὸν καὶ τὴν ἀκριβῆ κατάληψιν τοῦ κειμένου, ἢ θυσιαζομένων τούτων νὰ ἐξαίρωνται τὸ τεχνικόν, διδακτικὸν καὶ γλωσσολογικὸν μέρος αὐτῆς. «*Δημοτικὸν καὶ πολιτικὸν καθίδρυμα, λέγει τις τῶν διασήμεων παιδαγωγῶν, πρέπει νὰ ᾖ σχολεῖον καθαρᾶς πρὸ πάντων καὶ εὐγενοῦς γλώσσης.*» (*Eine Volks und Burgerschule muss vor allen Dingen eine Schule edelsten Sprache sein*). Πρέπει λοιπὸν νὰ διδάσκηται κείμενον ὅσαυτὸ δυνατὸν περισσότερον, νὰ κατέχωσι δὲ τὴν πρώτην θέσιν ἡ θεματογραφία καὶ αἱ γλωσσικαὶ ἀσκῆσεις καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν διανοημάτων, ἧς ἡ ὑπόθεσις νὰ λαμβάνηται ἐκ κύκλου γνωστοῦ τοῖς μαθηταῖς, ἵνα βοηθῶνται ἐξ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀπομίμησις γίνεται ἀκριβεστέρα. » (ἀκολουθεῖ).

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ἀσκήσεως τῶν δημοδιδασκάλων τῆς Τρίτης περιφέρειας, ἤτοι τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις Οἰτύλου, Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, διδασκόντων καὶ συνελθόντων τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1881 ἐν τῷ Ἐπαρχιακῷ σχολείῳ Καλαμῶν.

(Συνέχ. τῶ. φυλ. 41, σελ. 357).

24 Σεπτεμβρίου, Πέμπτη. — Ὁ κ. Κολοκοτσᾶς μουσικὴν ἐπανάληψιν τῶν τῆς προηγουμένης.

Ἐδίδαξαν δοκιμαστικῶς οἱ κ. κ. 1) Οἰκονομάκης «Καὶν καὶ Ἀβελ.» 2) Ξυπόλυτος Ν. (Ἰωσήφ παρὰ Πεπεροῦ). Ὁ κ. Παππαδόπουλος περὶ κυνός- Μεθ' ὃ ὁ κ. Πετρίδης ἐπικρίνει τοὺς ἀνωτέρω δοκιμαστικῶς διδάξαντας. Μ. μ. γυμναστικὴν: ἀήμισεσαι κλίσεις, μεταβολή.»

25 Σεπτεμβρίου, Παρασκευή. — Ὁ κ. Κολοκοτσᾶς μουσικὴν. Τόνους, ἡμιτόνια κτλ. καὶ ᾄσμα «μιά βοσκοπούλα ῥοδοπλασμένη κτλ.» «ἦλθε πάλ' ἡ ἄνοιξις,» μεθ' ὃ ἐπανάληψις τῶν προηγουμένων.

Ἐδίδαξαν δοκιμαστικῶς οἱ κ. κ. 1) Ἀνδρικόπουλος «περὶ παραδείσου». 2) Κάργας «περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος.» Ἐπεκρίθησαν οἱ ἀνωτέρω. Μ. μ. γυ-

μναστικὴν «πύκνωσις ζυγῶν, ἀνάπτυξις καὶ πύκνωσις τῆς τάξεως.»

26 Σεπτεμβρίου, Σάββατον. — Ὁ κ. Κολοκοτσᾶς μουσικὴν, τὰ τῆς προηγουμένης.

Ὁ κ. Πετρίδης, ἐπανάληψιν περὶ γνώσεων, βουλήσεων καὶ συναισθημάτων. Σκοπὸς ἀναγνώσεως ἢ δι' αὐτῆς διέγερσις τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ τροφίμου πρὸς περαιτέρω αὐξησιν τῶν γνώσεών του, γενομένου αὐτεξουσίου. Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ ἀλληλένδετα. Ἐμφαντικὴ ἀνάγνωσις. Ἦλη διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως διὰ τὸ πρῶτον ἔτος, παραμύθια, σκοπὸς αὐτῶν ἐν ἐκτάσει. Ὁ κ. Κολοκοτσᾶς ἐδίδαξεν ὑποδειγματικῶς παραμύθιον «τὰ τρία εὐγνώμονα ζῶα». Ἐξήγησε τὰ στάδια, ἐφῆρμωσεν αὐτὰ ἐπὶ τῆς διδασκαλίας. Κατόπιν ὁ αὐτὸς κύριος Κολοκοτσᾶς εἶπε περὶ τῶν παραμυθίων ὅτι, ταῦτα δεόν διδάσκεισθαι τοῖς τροφίμοις διὰ πολλοὺς λόγους: ἀνέπτυξε τὴν μορφωτικὴν δύναμιν αὐτῶν, ὅτι δι' αὐτῶν ἐξεγείρεται τὸ ἐνδιαφέρον, ἀνέφερε τὸ τοῦ Πλάτωνος ὅτι «πρέπει νὰ λέγωμεν» μύθους εἰς τὰ παιδιά καὶ νὰ πείσωμεν τὰς τροφίμους καὶ τὰς μητέρας λέγειν τοῖς παισὶν καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις, πολλῶ μᾶλλον ἢ «τὰ σώματα ταῖς χερσίν.» (Πλάτ. Πολιτ.). Διὰ τῶν παραμυθίων ὁ τροφίμος λαμβάνει ἀγάπην πρὸς τὸ σχολεῖον, ἐξεγείρεται ἡ κρίσις αὐτοῦ: ἐθίζεται ὁ τροφίμος εἰς τὸ συγκρατεῖν τι ἐνιαῖον καὶ οὐχὶ κατακερατισμένον: δὲν μεταβαίνει ἀποτόμως ἀπὸ τῆς οἰκίας εἰς τὸ

σχολεῖον ἀφοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ συνείθισε νὰ ἀκούῃ μύθους καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Εἶπε πρὸς τούτοις ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λέγωνται τοιοῦτοι μῦθοι, οἱοὶ ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς εἰσὶν ἀπηγορευμένοι (Πολ. Πλάτ.) ἀλλὰ τοιοῦτοι, ἐν οἷς περιέχεται εὐγενῆς τις πράξις πρὸς ἀπομίμησιν. Ἐδίδαξαν δοκιμαστικῶς οἱ κ.κ. 1) Μωκέας «περὶ γαλῆς» ἐπίκρισις. Μ. μ. γυμναστικῆν. «ἄσκησις τοῦ τραχήλου, ἄσκησις ἀνὰ μιᾶς τῶν ἀρθρώσεων τῶν ἄνω ἄκρων.»

28 Σεπτεμβρίου, Δευτέρα.— Ὁ κ. Κολοκοτσᾶς μουσικῆν. «εἰς τὸ βουνὸ ἴψηλὰ ἐκεῖ κτλ.» Ὁ κ. Πετρίδης ἐκτενῶς ὁμιλεῖ περὶ ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς ἐν τῇ Γ' καὶ Δ' τάξει. Διάκρισις τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἀναγνώσεως ἐν τῷ α' τμήματι τοῦ σχολείου· τῇ Α' καὶ Β' τάξει διὰ τῆς αὐτεπεργείας, ἥτις πρὸ πάντων ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τμήματι δεόν νὰ ἐπιζητῆται. Εἶτα ἐδίδαξαν δοκιμαστικῶς 1) Ἀγλαΐα Ποταροπούλου, περὶ μεταξοκώληκος. 2) Παπαδάκης, περὶ ἵππου, μεθ' ὃ ἐπίκρισις.

(ἀκολουθεῖ).

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαίδευσέως διὰ Β. Διχατάματος προκηρύσσει δύο διαγωνισμοὺς ἐπὶ ὑποτροφίᾳ. Ἐν τῷ πρώτῳ διαγωνισμῷ οἱ τῶν πρώτων τεσσάρων βαθμῶν ἀξιοθένητες ἀποσταλήσονται μετὰ τὴν τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν ὑπότροφοι ἐπὶ μηνιαίᾳ χρησίᾳ ἐκ τῶν κληροδοτημάτων δραχμῶν νέων 250, ἵνα σπουδάσωσιν ἐπὶ δύο μὲν ἔτη ὡς ἐσωτερικοὶ μαθηταὶ ἐν τινι διδασκαλείῳ, τὰς δ' ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις ἐν αὐτῷ ὑποστάντες ἐπὶ δύο ἔτερα ἔτη ἐν τινι πανεπιστημίῳ, ἵνα σπουδάσωσιν εἰδικῶς τὰ παιδαγωγικὰ καὶ ἀξιοθῶσι διδακτορικὸς διπλώματος. Ἡ ἐπὶ διαγωνισμῷ ἐπιτροπεΐα ἀποτελεῖται ἐκ τῶν κυρίων Δημ. (Σεμτέλου προέδρου) Χρήστου Παπαδοπούλου καὶ Βασιλείου Λάκωνος καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, Μ. Βρατσάνου διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν καὶ Θεοδ. Παπαδημητρακοπούλου καθηγητοῦ τοῦ Βαρβακείου.

Τὸ ἐν Πελοποννήσῳ Διδασκαλεῖον.

Κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ἐνεγράφησαν ἐν αὐτῷ μαθηταὶ 67, ἧτοι ἐν τῇ Α' τάξει 20, ἐν τῇ Β' 28, ἐν τῇ Γ' 19, — Ὁ Ἀδαμάντιος Χατζῆ Σαράντου ἀποθανὼν ἐκληροδότησεν εἰς τὸ Διδασκαλεῖον δρ. 4008 ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἠγοράσθησαν τόμοι 131 ἅπαντες κομψῶς καὶ στερεῶς δεδεμένοι.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

GERMANIA.—Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσίας, Central-blatt, δημοσιεύει εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τὴν στατιστικὴν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν νεοσυλλέκτων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης τοῦ ἔτους 1880—81. Ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν 91,638 νεοσυλλέκτων, εὐρέθησαν 2,172 τελείως ἀγράμματοι, ἤτοι 2, 37 0/0 κατ'ἀναλογία. Αἱ ἐπαρχίαι τῆς ἀνατολ. καὶ δυτικ. Πρωσίας καὶ τοῦ Πόξεν, ὅπου τὸ σλαβικὸν σοιχεῖον ὑπερτερεῖ, ἔχουσι τὸν μείζονα ἀριθμὸν τῶν ἀγράμμάτων νεοσυλλέκτων. ἐν μὲν τῇ ἀνατολικῇ Πρωσίᾳ ἀναλογοῦσι 7,05 0/0, ἐν δὲ τῇ δυτικῇ Πρωσίᾳ 8,79, καὶ ἐν τῷ Πόξεν 9,97. Σημειωτέον δὲ μως ὅτι ἡ Σιλεσία κατοικουμένη ὡσαύτως ὑπὸ Σλαύων κατὰ τὸ πλεῖστον ἀριθμῷ 2,33 0/0 ἀγράμματος. Αἱ ἐπαρχίαι αἱ ἀριθμοῦσαι μεταξὺ τῶν νεοσυλλέκτων τοῦς ὀλιγωτέρους ἀγράμματος εἶναι ἡ τοῦ Βρανδεβούργου (0,32 0/0), ἡ τῆς Σαξωνίας (0,28 0/0), τοῦ Σλέσβιγγ-Χολστάιν (0,24 0/0), ἡ τοῦ Ῥίνου καὶ ἡ τοῦ Ἑσσης-Νασσάου (0,23 0/0) ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἡγεμονίᾳ τοῦ Χοχενζόλλερν-Σιγμαρίγγεν οὐδεὶς ὑπάρχει ἀγράμματος.

—Ὁ διευθυντὴς τῶν δημοσίων σχολείων τῆς πόλεως τοῦ Grimmitzschau (ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Σαξωνίας) ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον εἰς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν, ἐν ᾗ περιέχονται τὰ ἐπόμενα· «ἠναγκάσθημεν νὰ κατὰσχωμεν βιβλία τινὰ τῶν ἐν τοῖς ἀνωτάτοις τμημασι μαθητῶν φερόντων αὐτὰ μεθ' ἑαυτῶν ἐν ταῖς παραδόσεσιν ἦσαν δὲ ταῦτα ἱστορίαι ληστῶν ἢ φαντασμάτων, ὧν τινὰ περιεῖχον καὶ εἰκόνας ἀπρεπεῖς. Οἱ μαθηταὶ δισχυρίζονται, ὅτι εἶχον ἀγοράσει τὰ βιβλία ταῦτα

δι' ἰδίων αὐτῶν χρημάτων. Εἶνε ἀνωφελὲς νὰ ἐνδιατρίψω περὶ τῆς κακῆς ἐπιρροῆς, ἣν παρόμοιαι ἀναγνώσεις ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἡθικοῦ καὶ τῆς καρδίας τῶν παιδῶν. Τὸ σχολεῖον θεωρεῖ καθήκον του νὰ ἐμποδίτη, ὅση αὐτῷ δύναμις, τὴν ἀνάγνωσιν τοιούτων συγγραμμάτων. Ἄλλ' αἱ προσπάθειαι αὗται μένουσιν ἄνευ ἀποτελέσματος, εἰ μὴ ὑποστηρίζονται ὑπὸ τῶν γονέων. Συνεπῶς λοιπὸν τοῦτοις παρακαλοῦνται οἱ γονεῖς νὰ μαθηταὶ τῶν ἀνωτέρων τμημάτων νὰ φέρωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ των, καὶ νὰ φθείρωσι τὰ τοιαῦτα περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλία ἂν συνέβαινε νὰ εἰδῶσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν τέκνων των, ὡς καὶ νὰ ζητῶσι λόγον τῶν ἰδίων αὐτῶν χρημάτων.» Συνίστησι τέλος τοῖς γονεῦσιν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων τὰς σχολικὰς βιβλιοθήκας, ὅπου δύνανται νὰ προμηθεύωνται βιβλία χρήσιμα ὠρισμένα εἰς τὴν κατ' οἶκον ἀνάγνωσιν.»

—Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ ἐργασίμων ἐβδομάδων ἐν τοῖς διαφόροις καντωνίοις τῆς Ἑλβετίας ἔχει ὡς ἑξῆς· Ἡ Ζυρίχη ἔχει 44, ἡ Λυκέρνη 40, Schwytz 42 μέχρι 44, Unterwald-Obwald καὶ Unterwald-Nidwald 44, Glavis 46, Zoug 42, Σόλερον 40, ἡ πόλις τῆς Βασιλείας 46, Schaffhouse 42, Appenzel Rhodes 40, Saint-Gall 40, Grisons 42. Ἀργοβία 42, Τουργοβία 40, Vand 44, Νευσατέλλη 44-46, Γενεύη 41 ἕως 46. Τὸ Τεσσίνον ἀπ' ἐναντίας ἔχει 36, τὸ Φριβοῦργον 32, τὸ Οὐρὶ 30 καὶ τὸ Valais 26.

B.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΤΟΥΣ.

Ἄγωγή.

Περὶ ἀγωγῆς τῆς γυναικὸς ὡς παρθένου, μητρὸς καὶ συζύγου σελ. 33, 65, 98, 146, 210, 242, 273, 305, 337, 369.

Θρησκεία.

Περὶ θρησκευτικῆς διδασκαλίας σελ. 1 — Περὶ τῶν ἱερῶν μαθημάτων (ὁδηγίαι) σελ. 83.

Παιδαγωγία.

Παιδαγωγικὴ ἐπιστολὴ Α' σελ. 5. — Παιδαγωγικὴ ἐπιστολὴ Β' 41. — Περὶ τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ περιστολῆς τῶν ἀπουσιῶν. 79. — Περὶ ἠθικῆς παιδαγωγίας 102. — Πρακτικαὶ ἐξετάσεις ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις 213. — Παιδαγωγικοὶ ἀφορισμοὶ Φροϊβέλου 283. — Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἐν Ἰαπωνίᾳ. 286. — Περὶ τῶν ἐν Γερμανίᾳ γινομένων εἰς τοὺς μαθητὰς σωματικῶν τιμωριῶν 299. — Περὶ ἀγωγῆς καὶ παιδείας παρ' Ἑλλῆσι 327. — Ἀπόσπασμα πρακτικῶν Διδασκαλείου Ἀθηνῶν 340, 386. — Περιληπτικὴ ἐκθεσις ἀσκήσεως δημοδιδασκάλων ἐν Καλάμαις 352, 388.

Ἑλληνικὴ γλῶσσα.

Ἀσκήσεις εὐρέσεως καὶ κατατάξεως—ἡ οἰκία σ. 10. Περιγραφαὶ καὶ διηγήσεις. 11. — Περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ (ὁδηγίαι). 88. — Ἀνάγνωσις καὶ γραφή. 89. — Κατανομὴ τῆς ἐν τῷ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν ἀσκήσεως εἰς τὰς 4ας τοῦ σχολείου τάξεις 105. — Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ τοῦ πρώτου ἔτους 108. — τοῦ δευτέρου ἔτους 115—τοῦ τρίτου ἔτους 117—τοῦ τετάρτου ἔτους 118. — Γραμματικὴ 152. — Ἀσκήσεις γλωσσικαὶ κατ' ὑπαγόρευσιν. Ἡ πυραλίς 219. Ὁ Αἰσωπος καὶ ὁ ὀδοιπόρος 221. — Θέμα πρὸς σύνθεσιν. Τὸ ἔαρ 222.

Σύλλογοι.

Παιδαγωγικὸς σύλλογος ἐν Νευσατέλῃ 13. — Τὸ συνέδριον τῶν διδασκάλων ἐν Παρισίοις 252.

Πραγματικὴ διδασκαλία.

Περὶ τῶν τοῦ ἔργου ιδιοτήτων 76. — Ἀσκήσεις τοῦ παρατηρητικοῦ τῶν παιδῶν καὶ τοῦ πρὸς ἐκθεσιν τῶν ἰδεῶν αὐτῶν τρόπου 250.

Χημεία.

Χημικὰ φαινόμενα καὶ ἡ ἐπίδρασις τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος ἐπὶ τοῦ ψευδαργύρου 129. — Τὸ θεϊκὸν ὀξὺ 142.

— Ἡ φιλοσοφικὴ λυχνία καὶ ἡ καταγωγὴ τοῦ ὕδατος 264.

Φυσική.

Ὁ ἀήρ εἶναι ὕλη· σελ. 21, 56.— Ὁ ἀήρ ἔχει καὶ βάρος 169.— Περὶ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀέρος 313.— Ὁ ἀήρ ἔχει καὶ χροῶμα 333.— Πρόχειρα πειράματα ἐπὶ τῶν μαγνητῶν 343.— Πῶς διὰ τίνος μαγνήτου δυνάμεθα νὰ κατασκευάζωμεν καὶ ἄλλους 348.

Ἀριθμητική.

Προβλήματα λυόμενα διὰ τῶν 4 πράξεων τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν 27.— Περὶ ἀριθμητικῆς 35.— Ἀριθμητικὴ (ὀδηγία) 154.— Πῶς διδάσκεται ἡ ἀριθμητικὴ κατὰ τὸ πρῶτον σχολικὸν ἔτος 205.— Μάθημα Β'. 232—Γ' 235.— Προβλήματα λυόμενα διὰ τῶν τεσσάρων πράξεων τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν 350.

Γεωμετρία.

Περὶ γραμμῆς καὶ σημείου 62, 172.

Γεωγραφία.

Περὶ γεωγραφίας 292, 307.— Περὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας 209, 279, 381.

Ζωολογία.

Τὸ πρόβατον 197, 259.

Φυτολογία.

Τὸ φασόλιον 17.

Ἱστογραφία.

Περὶ γραμμικῆς Ἱστογραφίας 71.— Περὶ Ἱστογραφίας ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ 245. Πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1879. 384.

Στατιστική.

Περὶ τῶν δημοτ. σχολείων τῆς Ἑλλάδος 14.— Περὶ τῆς δημοσ. ἐκπαιδεύσεως παρ' Ἑλλήσιν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων (βιβλιοκρισία) 295.— Κατάλογος μαθητῶν διδασκαλείου Ἀθηνῶν 1881—1882. 365.— Ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως σχολείων σελ. 373.

Ἐκθέσεις ἰδεῶν.

Τὸ μαχαίριον καὶ τὸ περόνιον 45.— Γαλῆ καὶ κάμηλος 324.

Βιογραφία.

Περὶ Δάντου 285.

Ποίησις.

Ἡ πρωτοχρονιὰ τοῦ φτωχοῦ 47.— Ὁ λύκος καὶ τὸ ἀρνί. 291.

Διδακτικὴ ἐν γένει.

Μάθημα κατὰ Ἐρβαρτον σελ. 121, 150, 177.— Νέα μέθοδος διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως 184.— Νέα

μέθοδος τῆς ἀναγνώσεως διὰ γραπτῶν 215.—Μάθημα πραγματικῆς διδασκαλίας καὶ ἀναγνώσεως 257. 277.—Περὶ διδασκαλίας τῶν μύθων 288.—Διδασκαλία κατηγήσεως ἐν τῇ Δ' τάξει. Περὶ κυριακῆς προσευχῆς. 317. — Διδασκαλία τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας (Χάνι τῆς Γραβιάς) 320.

Περιγραφαί.

Περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς γεφύρας τοῦ Τάγῃ ἐν Σκωτία 126, 158, 182.—Ἡ καταστροφή τῆς Χίου 144.

Ἐπιστημονικά.

Ὁδοντοφυίας πρωϊμότης σ. 25. — Οἱ σεισμοὶ τῆς Σμύρνης 26.—Ὁ πολικὸς ἀστὴρ καὶ ὁ ἀστερισμὸς τῆς μεγάλης Ἄρκτου 50.—Προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα καὶ τῶν ἄλλων κινητῶν ἑορτῶν 137.—Ὁ κομήτης 226.

Ἐφαρμογαὶ χρήσιμοι ἐν τῷ βίῳ.

Κατασκευὴ μελάνης 29.—Ἐξαφάνισις κηλίδων μελάνης ἢ σιδήρου. 29.—Μίγμα πρὸς συγκόλλησιν μετάλλου μετὰ λίθου ἢ μετάλλου μετὰ μετάλλου 29.—Διατήρησις τοῦ γάλακτος 238.—Τρόπος τοῦ φονεῦν τὰς μυίας 267.—Διατήρησις τῶν σισυρῶν (γουναρικῶν) 268. — Πρόχειρον μέσον κατὰ τῆς ἀποπτώσεως τῶν τριχῶν 259.—Οἶνος κίνας. 359.

Ποικίλα.

Σελ. 31, 95, 174, 239, 357.

Ἐγκύκλιοι

τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας ἑκπαιδεύσεως.

Περὶ συστάσεως τοῦ περιοδικ. τούτου 146.—Διάταγμα περὶ ἀσκήσεως καὶ ἐξετάσεως δημοδιδασκάλων 165.—Περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου Β. Διατάγματος 191.—Περὶ εἰσαγωγῆς τῆς νομολογίας περὶ ἑκπαιδεύσεως ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις χώραις 360, 361.

Νεκρολογία.

Σελ. 336.

Χρονικὰ τῶν σχολείων.

Δελτίον ἐξωτερικόν, 12, 48, 80, 123, 161, 187, 222, 268, 301, 363, 391.

Εἰκόνες.

Τὸ φασόλιον εἰκόνες δύο.

Φυσικῆς εἰκόνες ἕξ.

Ἀριθμόμετρον.

Μεγάλῃς καὶ μικρᾷς ἄρκτου εἰκόνες δύο.

Ἰχθυογραφίας σχήματα τέσσαρα.

Γεωμετρίας σχήματα τρία.

Τὸ πρόβατον.

Σῶμα πιθήκου ἀνατετμημένον.

Τετραπλοῦς στόμαχος μυρκαστικοῦ.

Ὁ ἵππος.

Ἡ σφαῖρα.

Μαγνητῶν εἰκόνες τρεῖς.

Οἱ συνεργασθέντες εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ
κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, οἱ κύριοι·

Δημήτριος Πετρίδης γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν δημοτι-
κῶν σχολείων.

Δημήτριος Ὀλύμπιος καθηγητὴς τοῦ διδασκαλείου
Ἀθηνῶν.

Ἰωάννης Πάνος διδάσκαλος ἐν τῷ Ἀρσακείῳ.

Διονύσιος Ε. Κολοκοτσᾶς Νομαρχιακὸς δημοδιδάσκα-
λος.

Ἰωάννης Θ. Νέγρης.

Μαρία Βάλθη.

Ἀγγέλλεται πᾶν βιβλίον, οὗ δύο ἀντίτυπα ἤ-
θελον σταλῆ εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ.

BIBLIA NEA

1) Ἀλφαβητάριον, δι' οὗ χαίροντες διδάσκονται οἱ
παῖδες τὴν ἀνάγνωσιν σύνδεσμένην μὲ τὴν γραφὴν ὑπὸ
Βλασίου Γ. Σκορδέλη διευθυντοῦ τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ
Διδασκαλείου. Α' σχολικὸν ἔτος. Ἐν Τριπόλει τυπογρ.
καὶ βιβλιοπ. Ι. Ε. Ἀθανασιάδου. Τιμᾶται λεπτ... 80.

2) Ἀναγνώσματα ἐκ τοῦ Ἡροδότου πρὸς χρῆσιν τῶν
μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων κατὰ τὸ πρόγραμμα
τοῦ προτύπου σχολείου τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ ὑ-
πουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαι-
δεύσεως ὑπὸ Χ. Πουλίου καθηγητοῦ ἐν τῷ Α' γυμνα-
σίῳ Ἀθηνῶν μετὰ εἰκόνων καὶ γεωγραφικῶν πινάκων.
Ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ. Τιμᾶται
δραχ. 2.

3) Πραγματογνωσία ὑπὸ Πολυβίου Σ. Μυρτίλου τε-
λειοφοίτου τῆς φιλοσοφικ. σχολῆς καὶ ἑλληνοδιδασκάλου
κατὰ τὸν Zules Paroz διευθυντὴν διδασκαλείου. Ἐν
Κεφαλληνίᾳ ἐκ τοῦ τυπογραφ. ἡ «Ἡχώ.» Τιμ. δρ. γ. 2.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἀήξαντος ἤδη σὺν Θεῷ τοῦ Α' ἔτους, ἀφ' οὗ ἤρξατο ἐκδιδόμενον τὸ περιοδικὸν τοῦτο, θερμὰς ἀπονέμομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν τοῖς φίλοις διδασκάλοις ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ ἀρωγῇ, ἣν παρέσχον πρὸς συντήρησιν ἔργου ὁμολογουμένως χρησίου καὶ ἐθνωφελοῦς.

Τῇ προθυμίᾳ δὲ ταύτῃ τῶν συνδρομητῶν καὶ ἡμεῖς συμπροθυμούμενοι ἀπερασίσαμεν πρὸς βελτίωσιν τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἐργαζόμενοι, νὰ ἀυξήσωμεν αὐτὸ κατὰ τὸ ἥμισυ· οὕτως ἀπὸ τοῦ πρώτου φυλλαδίου τοῦ Β' ἔτους τὸ φύλλον θέλει περιέχει σελίδας 48 ἀντὶ τῶν 32. Ἴνα δὲ ἡ ἔκδοσις γίνηται τακτικωτέρα προσελάβομεν καὶ ἄλλους συνεργάτας λογίους καὶ ἀπὸ πολλοῦ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς μορφώσεως εὐδοκίμως ἐργαζομένους. Πολλὴν δὲ πρὸς τούτοις θέλομεν καταβάλλει προσοχὴν, ἵνα αἱ εἰκόνες ὧσι καὶ πλείονες καὶ κάλλιον ἐξεργασμέναι. Τοῖς φίλοις δὲ διδασκάλοις χαριζόμενοι κατ' οὐδὲν πλέον τῆς οὔσης ἀυξάνομεν τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν. Οἱ συνδρομηταὶ λοιπὸν θέλουσιν ἔχει κατὰ τὸ Β' ἔτος ἀντὶ 6 ν. δραχμῶν 12 τεύχη ἐκ 576 σελ. ἄφθονον καὶ ποικίλην περιέχοντα διδακτικὴν ὕλην καὶ διὰ πολλῶν εἰκόνων κοσμούμενα.

Τὴν ἔναρξιν τοῦ 1ου φυλλαδίου θέλομεν ἀναγγεῖλαι προσεχῶς διὰ τῶν ἐφημερίδων. Παρακαλοῦμεν δὲ τοὺς μὴ ἀποτίσαντας μέχρι τοῦδε τὴν συνδρομὴν αὐτῶν νὰ σπεύσωσιν εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς. Διότι πῶς δύναται περιοδικὸν περιορισμένον ἔχον κύκλον ἀναγνωστῶν νὰ συντηρηθῇ ἄνευ τῆς ἐγκαίρου ἀποτίσεως τῆς συνδρομῆς; Οὐδενὶ τοῦ λοιποῦ ἀποστέλλεται τὸ φύλλον, ἂν μὴ προκαταβάλλῃ τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ.